

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascensi proficere cupientium utilitatem ac
subsidium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

Caput II. De Radicibus Peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

Quomodo ergo perdis nummos, ut emas tibi aliquid; si perde nummos, ut emas tibi quietem. Ecce hoc est tempus redimere.

C A P U T II.

DE RADICIBVS PECCATORVM.

HÆ ad duo genera reduci possant, nimirum ad Concupiscentiam & Voluntatem propriam; de quarum priore S. Jacobus c. 4. dixit: Unde lites in vobis? Numquid hinc? ex concupiscentiis vestris, quæ militant in membris vestris? de posteriore verò Abbas Aehilles, quæsitus, quomodo Dæmones pugnent adversus Homines? respondit: Per voluntates nostras. De his ergo quid Ascetæ peculiariter sit sciendum, hoc capite dicetur.

§. I.

De Concupiscentia.

I. Est inordinatus appetitus rerum caducarum, & terrenarum; de qua quatuor præcipuè nôsse, & bene advertere debet Asceta.

II. Primum est, ut bene apprehendat, quantopere referat, hanc concupiscentiam rectè moderari; id quod S. Leo sequentibus verbis expressit: Virum Catholicum, & præcipuè Domini Sacerdotem, sicut nullo implicari errore; ita nullâ oportet cupiditate violari. Mens enim pecuniæ avida (aut cujuscunque alterius rei terrenæ) nec abstinere novit à vitis, nec gaudere concessis, nec pietati adhibere consensum. Certè miserabiliores sumus omnibus hominibus nos Monachi, inquit S. Bernadus, si pro tam exiguis tanta patiamur detrimenta. Quid enim insipientiæ, imò quid insaniæ

niæ est, ut, qui majora reliquimus, minora cum
to discrimine teneamus? quis stultum, inquit alius
non judicaret Mercatorem, qui, ut unionem in
mabilis pretij compararet, jam multa millia floren
rum expendisset, & postea, ne unum adhuc ob
dare deberet, totum contractum rescinderet?

III. Secundum est, ut bene cognoscat, quomodo
concupiscentiam debellare possit & debeat; nam,
rectè dixit S. Augustinus, concupiscentia minui potest
consumi non potest in hac vita. Unde bene in
passionem & propassionem distinguere oportet, na
passio sola in vitio est, quando scilicet consensus pro
betur inordinatæ concupiscentiæ; propassio vero
quâ animus ad consensum incitatur, licet initium con
pæ habeat, tamen non tenetur in crimine, ut rectè
S. Hieronymus dixit. Et hoc videlicet est, quod DEUS
olim Caino dixit: Sub te erit appetitus tuus, & tu de
minaberis illius.

IV. Tertium est, ut solidum sciat modum mode
randi & vincendi hanc concupiscentiam, qualem qu
dem efficaciter S. Augustinus sequentibus verbis sug
gessit: O Ecclesia, caput serpentis observa. Qu
est caput serpentis? prima peccati suggestio. Veni
tibi in mentem aliquid illicitum, noli ibi tenere men
tem tuam, noli consentire. Hoc, quod venit in men
tem, caput serpentis est, caput calca, & evades cetero
ros motus. Quid est, caput calca? ipsam suggestio
nem contemne. Sed lucrum suggestit, magnum
ibi lucrum, magnum aurum, dives eris, si hanc frau
dem feceris. Sed pereat mundi lucrum, ne fiat ani
mæ damnum. Quid prodest homini, si universum
mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum pa
tjatur?

tiatur? Hæc dicens observâsti caput serpentis, & calcâsti. Ille autem Diabolus calcaneum tuum observat. Quid est, observat calcaneum tuum? quando labaris à via DEI. Tu observas primam suggestionem, ille observat lapsum tuum: si cecideris, possidebit.

V. Quartum est, ut non difficilem sibi, sed facilem potius imaginetur hanc luctam & victoriam; id quod nonnemo pulchrè hâc similitudine ostendit. Finge, agebat, Juvenem ad amores pronissimum turpissimæ Æthiopiæ adhæsisse, & ex illius consortio gravissimos morbos contraxisse, sed & totius substantiæ ac famæ suæ jacturam fecisse; hujus autem misertum Regem, aliam ei formosissimam Virginem Æthiopiæ loco offerre, promitteréque, se & à morbis eum curaturum, & omnem substantiam ac famam restitutum, quin & milledulpo plùs adjecturum; an prudenter judicari posset, difficilem fore huic Juveni Æthiopiæ repulsam, & Virginis speciosissimæ electionem? atqui similiter se res habet cum eo, qui inordinatam rei alicujus concupiscentiam fovebat, & cui loco talis creaturæ ipsa Divinitas amanda offertur; hinc meritò S. Bernardus dixit: Nihil in hac vitalaboriosius, quàm desiderijs terrenis æstuarè: & nihil hîc quietius, quàm hujus sæculi nihil appetere.

§. II.

De Voluntate propria.

I. Est illa, quæ non est communis DEO, & Homini-
bus, sed nostra tantùm, quando scilicet, quod volumus, non ad honorem DEI, non ad utilitatem Pro-
ximi,

ximi, sed propter nosmetipsos facimus, non intendentes placere DEO, & prodesse Fratribus, sed satisfacere proprijs motibus animorum, ut S. Bernardus s. 3. resurr. eam descripsit. De hac proinde quinque specialiter scienda sunt.

II. Primum est, ut sciat gradus, qui in hac reformatione voluntatis à S. Bonaventura assignantur, quorum primus est, resistere vitijs, qui est status contentium. Secundus est, passionibus imperare, pace frui. Tertius, DEO adhærere & uniri, quod jam virtutes transeunt in affectum cordis.

III. Alterum est, ut sciat praxin hujus abrenuntiationis, de qua breviter & bene discurret Gerson, dicit: Pro quâdam regula generali tenendum, ut omnia, ad quæ voluntas cum quodam impetu & vehementia, sine prævia deliberatione inclinatur, quæ tumcunque appareant bona, habeantur suspecta, quæ communiter sunt motus sensualitatis & passionum, quibus hostis antiquus per sæpe se immisceat. Clarior verò & fusiùs S. Dorotheus, nec quisque, ait, difficile hoc putet, & arduum, cum brevi compendio in spatio, quis seipsum possit, si velit, decies abnegare. Quod quo pacto fiat, edocebo. Obambulat quis, & quidpiam conspicatus, persuadetur à cogitatione, ut id advertat; at is cogitationi, & non bonæ persuasioni repugnat, seseque avertit. Rursum inquit venit quis nugis & varijs rumoribus occupatos, persuadet, ut se quoque turbæ immisceat, & verba perititer inserat, id negat se facturum, & aversus aliam propriam voluntatem abscindit. Item succurrit illi, ut cocum adeat, interrogétque, quid paret obsonium, non adit, ac se cohibet. Cernit aliquid in culina,

quis illud attulerit, sollicitatur interrogare, comprimit appetitum, & vocem, & nihil percunctatur. Sicque, dum parva quæque præscindit, sensim quæcunque advenientia præscindere assuescit, & jam summa cum requie nihil præter voluntatem suam sentit se habere, &, quidquid factum fuerit, eo ita contentus est, ac si ad vota sua evenisset. Qui enim proprium nihil habet, aut vult, quidquid factum fuerit, id proprium putat.

IV. Tertium est, ut, quemadmodum S. Bonaventura movet, etiam in indifferentibus alterius potius voluntatem, quam suam sequi studeat; imò semper in exterioribus actionibus, aliorum beneplacita affectans, cum omni vigilantia in licitis adimplere studeat.

V. Quartum est, ut necessitatem hujus abrenunciationis bene apprehendat, quâ in re proderit notasse, quod in vitis Patrum in hæc verba legitur: Apud antiquos Monachos docetur aliquis primitus suas frangere voluntates; pronunciant enim, nullatenus Monachum prævalere posse iræ, vel tristitiæ, vel spiritui fornicationis, nisi prius didicerit per obedientiam suas mortificare voluntates; sed nec humilitatem quidem cordis veram, nec cum Fratribus concordiam firmam posse retinere, nec in Monasterio diutius permanere eum, qui voluntates suas non didicerit superare. Hinc S. Fulgentius Episcopus dicere solebat, illos esse veros Monachos, qui mortificatis voluntatibus suis parati essent, nihil velle, vel nolle, sed Abbatis tantum consilia vel præcepta servare. Et Christus S. Birgittæ quondam dixit: Via, quæ ducit ad amorem meum, est perfecta abjectio & abnegatio

gatio propriæ voluntatis, quando homo confide
passione & caritate mea non curat facere voluntatem
suam, & resistit totis viribus, & conatur semper
majora.

VI. Quintum est, ut cognoscat, quàm DEO
gratam, ipsique operanti meritoria sit hæc abrenunciatio
id quod breviter sequentibus verbis docuit Blosius.
Nihil DEO gratius offerri potest, abnegatione proprie
voluntatis, quia nihil est carius homini, ipsa
voluntate, & arbitrij libertate. Quando quis proprie
DEUM sensualitati, voluntatique propriæ, etiam
rebus minimis reluctatur, ac se mortificat, rem
DEO magis gratam facit, quàm si multos mortuos
ad vitam revocaret.

CAPUT III.

DE MEDIIS AD PECCATA VITANDA.

Inter hæc media præcipuum meritò censetur no-
simorum consideratio juxta illud Siracidis: *In omnibus
operibus memorare novissima tua, & in æternum non
peccabis*; de quibus proin quid Asceta specialiter no-
debeat, in hoc Capite indicabitur.

§. I.

De Morte.

I. Est Separatio Animæ à Corpore; juxta S. Au-
gustinum s. 101. de temp. dicta à morsu, quia videlicet
per morsum, quo Protoparentes nostri vitium
mum momorderunt, in Orbem introducta est; de qua
quatuor Ascetæ bene ponderanda sunt.

II. Pe